

Ud over Hjeltslev, Diderichsen og Bech har Jens Pedersen Høysgaard beskæftiget sig med begrebet rektion, idet han funderer hele sin syntaks på rektion eller *styrelse*⁷. Han regner således ikke bare med fleksivisk, men også med kategorial rektion, og Høysgaards syntaks bliver på den måde en dependensgrammatik.

"Grammatik over det Danske Sprog" er gennem sit udvidede rektionsbegreb og sin kraftige betoning af semantikken beslægtet med den Høysgaardske syntaks. En hovedbestræbelse i GDS er at vise hvordan sproget dansk former det universelle betydningskontinuum, eller udtrykt glossematisk: hvorledes indholdsmening bliver til indholdsform⁸. Hertil er der brug for et præcist og differentieret rektionsbegreb som kan registrere dependenser i både indhold og udtryk.

Noter

1. *Essais linguistiques*, Kbh. 1959, skrevet 1939. Se også Louis Hjeltslev: *Sproget*, Kbh. 1963 p. 104 ff.

2. *Recherches structurales*, Kbh. 1949.

3. Se *Sproget* p. 104.

4. *Studien über das deutsche verbum infinitum I-II*, Kbh. 1955-57.

5. Bidrag til nexusræren. Festskrift til L.L.Hammerich, Kbh. 1952.

6. Se *Sproget* p. 104.

7. Jens Pedersen Høysgaard: *Accentuered og Raisonnered Grammatica 1747*. Methodisk Forsøg til en Fuldstændig Dansk Syntax. Høysgaards definition af rektion står i det førstnævnte værks § 364.

Se i øvrigt Erik Vive Larsen: Jens Pedersen Høysgaards beskrivelse af dansk syntaks (*The Nordic Languages and Modern Linguistics* 5, udg. af Ringgaard og Sørensen, Århus 1984).

8. Se Hjeltslev: *Omkring sprogteoriens grundlæggelse* (1943) p. 97 ff.

Mette Kunø og Erik Vive Larsen (udg.):
4. *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog*,
Århus 1993

REVISION AF INDHOLDSFELTET

Af Lars Heltoft (Roskilde Universitetscenter)

Der er to banebrydende bestræbelser i Paul Diderichsens sætningsskema, nemlig dels den teoretiske og metodologiske skelnen mellem topologi og syntaks (topisk og logisk leddeling), dels den (forsøgsvis) tilordning af indholdskategorier til skemaets felter. De topologiske begreber pladser og felter står over for de grundlæggende syntaktiske: nominaler, verbaler, og adverbialer. Felterne er benævnt efter deres indholdstilordning: Fundamentfeltet varetager den tekstuelle funktion, aktualfeltet sætter rammerne for det illokutionære system, og indholdsfeltet organiserer det semantiske indhold, prædikationen. Se i øvrigt Paul Diderichsen 1966 (1943), 1986 (1945), Lars Heltoft 1986a, 1986b, 1990, 1992a, 1992b, og Erik Vive Larsen 1986.

Problemerne med sætningsskemaet skyldes at topologien forudsætter en udarbejdet syntaktisk kombinatorik som Diderichsen ikke har. Sætningsskemaet formuleres i forhold til en upræcis, traditionel ledtypelære. Leddene sættes på plads uden at der er klarhed over hvilke ledtyper der findes og hvordan de teoretisk forholder sig til hinanden.

Grammatik over det Danske Sprog vil indeholde et helt nyt sætningsskema. Man kan - på Diderichsens præmisser - revidere indholdsfeltet så sammenhængen mellem ledtype og position fremstår på en ny måde. Nøglen er en reanalyse af forholdet mellem verbaler, prædikativer og faste adverbialer, både som sætningsled og som semantiske ('indholdssyntaktiske') led.

Forudsætninger

Alle sprog er på semantisk niveau opbygget (mindst) af prædikater og argumenter. Argumenter er de semantiske enheder der bærer referencen, prædikater de enheder der angiver relationer mellem argumenter, egenskaber ved dem eller klassetilhørsforhold for dem. Prædikater har valens, dvs. forskellig kombinatorisk styrke. De kan klassificeres efter deres argumenters antal og art.

De enkelte sprog former denne distinktion forskelligt. Formforskellene viser sig i ordklasseforskelle (nogle sprog har fx ikke adjektiver, andre (fx dansk) kan markere om et substantiv er et argument eller et prædikat), eller de viser sig ved sprogspecifikke regler for kompleks prædikatsdannelse.

Et substantiv er fx ikke født som argument. Dansk har morfologiske midler til at markere argumentstatus, nemlig determinationssystemet. Bestemt form angiver at afsenderen opfatter referenten som identificerbar for modtageren, og præsupponerer altså også at der er en referent. Ubestemt form forudsætter ligeledes at der er en referent, men introducerer den i diskursuniverset. Andre sprog har slet ikke denne formgrænse. Blandt prædikaterne er der en tilsvarende mangfoldighed af forskellige formløskæringer. I engelsk må man vælge i forhold til systemet af continuous tenses. Tysk skelner mellem ægte og uægte sammensætning. Dansk har muligheden for at danne komplekse prædikater i såkaldte 'tryktabsforbindelser': *gå tur, spille kort, være i færd med, gå ind for, rejse ud, gå til kanten, gå hen til kanten*. Mest interessant i første omgang: i latin kan prædikater dukke op i verbal rod med nominal morfologi, de såkaldte participier, og på samme måde deler adjektiverne morfologi med substantiverne.

Adjektiver og participier er altså udtrykssyntaktiske nominer i latin, men heraf følger naturligvis ikke at de også er det i dansk. I dansk - viser det sig -er adjektiviske prædikativkonstruktioner både i udtryk og indhold bygget op på samme måde som visse typer faste adverbialer. Det betyder igen at det adjektiviske prædikativ ikke er noget grammatisk komplement (som objekter er), men derimod en del af et komplekst prædikat.

Adjektivkongruenser i moderne germanske sprog

Det er en grundantagelse i den vesteuropæiske grammatik at prædikativer på semantisk niveau er prædikater (omsagn), og at de syntaktisk set er nominale led. Men ingen af de kriterier man på syntaktisk niveau har anvendt (position og morfologi) passer på de adjektiviske prædikativer i nygermansk. I de sprog der har været model for den traditionelle analyse af prædikativer, signalerer kongruensforhold prædikationsforhold, i latin og græsk ved kongruens mellem det adjektiviske prædikatsnomen/participium og argumentet. Med et eksempel fra latin:

(1) *haec (nom.fem.sg.) igitur multitudo (nom.fem.sg.) parum mihi idonea (nom.fem.sg.) uidetur ad capessendam rem publicam* (Sallustius: Ad Caesarem senem: 20)

'Således forekommer denne (form for) folkemængde (...) mig lidet egnet til at styre staten'

Sådanne indoeuropæiske mekanismer findes i gammeldansk, hvor prædikationer kan kongruere i oblikke kasus og hvor det adjektiviske prædikativ stadig kongruerer i både kasus, tal og genus med det argument det prædiceres om:

(2) *at manni udræpnun 'da manden var udræbt'*

(3) *wilia the (nom.masc.pl.) æy bōta ær quarri (nom.masc.pl.) sithia*

'vil de ikke bøde som bliver siddende' (dvs. ikke efterkommer stævningen)

(4) *tha late hin sithia bi (acc.neutr.pl.) quar (acc. neutr.pl.)*

'så skal førstnævnte lade bierne sidde tilbage'

I forhold til dette system er kasusbøjningen væk i moderne dansk: adjektiver og substantiver bøjes ikke længere i kasus, og kongruenserne kan ikke længere vise prædikationens leds funktion i forhold til resten af sætningen. Af de oprindelige nominale kongruensforhold er der i danske prædikativkonstruktioner kun bevaret *numerus*, og *genuskongruens* foreligger nu kun i sg., mellem artiklen og adjektivet:

(5) *tabet er stort / tabene er store (numerus)*

(6) *beløbet er stort / bøden er stor (genus)*

og *genus* er ikke noget godt eksempel på en nominal bøjningskategori i moderne dansk (det er artiklen, ikke substantivet der bøjes i *genus*, substantivet styrer *genus* i artiklen).

Begge disse kongruensrelationer er redundante, fordi prædikativets position ligger fast og konstruktionen i øvrigt også er morfologisk identificerbar som *kopulaverbum + adjektiv*. De vestgermanske hovedsprog har da også afskaffet det adjektiviske prædikativs bøjning helt, mest interessant i tysk hvor det attributive adjektiv jo beholder en omfattende morfologi, mens adjektivisk prædikativ er ubøjeligt, og hvor der er stor forskel på nominalt prædikativ (der kongruerer med subjektet i nominativ, svarende til det gamle system), og det adjektiviske

prædikatív.

(7) er (nom.) ist ein kluger Richter (nom.)

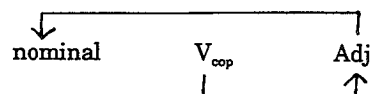
(8) er ist klug (ubøjeligt)

Når nominal kongruens ikke længere konstituerer manifestationen af prædikationen, er der heller ikke længere grund til at anse det adjektiviske prædikatív (og participierne) for nominale led.

Udtrykssyntaks

De adjektiviske prædikativer spiller ud fra en valensbetragtning en afgørende rolle. Det er herfra sætningsleddenes syntaktiske identitet fastlægges. En dependensanalyse af prædikativer vil se således ud (jf. Eisenberg 1989:95-96)

(9)

Styringsforholdene læses således: Kopulaverbet er forudsætningen for at der overhovedet kan stå noget prædikatív, og vigtigst: Adjs subkategori er afgørende for subjektets syntaktiske identitet, dvs. om subjektet er et substantivholdigt nominal ((subj(N)), eller et sætningsnominal (subj(S)). Tilsvarende er det adjektivet der afgør om der kan være et argument.

(subj(N))

(10) han er tyndhåret

(11) * at S er tyndhåret

(subj(S))

(12) * han er indlysende

(13) han er indlysende som formand

(14) det er indlysende at han skal være formand

(subj(N)/(S))

(15) de er tyske

(16) er det typisk tysk at de ikke stikker en finger i jorden?

(17) * det er tysk af dem, at de ikke stikker en finger i jorden

(subj(N)/(S), FA (fast adverbialargument))

(18) hun er sød

(19) det er sødt af hende at hun gider komme

Selektionen af faste led (kerneled) varetages af adjektivet.

Den samme syntaktiske valensstruktur som (9) finder man ved bestemte typer faste adverbialer der også styres af kopulaverber, og som derfor syntaktisk hører til samme overordnede kategori som adjektiviske prædikativer, jf. Erik Hansen 1966.

(subj(N))

(20) hun er med barn

(21) * at S er med barn

(subj(S))

(22) * han er kommet for en dag

(23) det er kommet for en dag at S

(subj(N)/(S))

(24) han blev/kom væk

(25) Er det ikke blevet/kommet væk i bogen at dansk ikke er dagligt
* talesprog længere?

(subj(N), FA (fast adverbialargument))

(26) han kommer hjem fra fronten

(27) han skal af sted til fronten

(28) Fra Hades er ingen kommet tilbage

(29) fronten kommer du forhåbentlig aldrig tilbage til

En detaljeret analyse af styringsforholdene må vente til en anden gang, men der er ikke tvivl om at der er vidtgående overensstemmelse med prædikativerne: Denne type lokale adverbialer fungerer også som sætningens valenscentrum.

Denne fælles syntaktiske kategori vil jeg herefter benævne prædikatív, altså i udvidet forstand. De forskellige undertyper benævnes efter deres materiale: nominalt prædikatív, adjektivisk prædikatív, og altså også adverbialprædikatív. I det følgende kommer substantivprædikatív og participialprædikatív til.

Indholdssyntaks

På semantisk niveau svarer denne syntaktiske struktur til et komplekst prædikat med ét eller to argumenter. Der er en semantisk arbejdsdeling mellem de to ordklasser således at de to verbale kategorier tempus og aktionsart manifesteres i kopula (*være/blive/komme*), mens egenskab manifesteres i adjektivet, position eller retning i adverbialet.

(30) A P
han (er tyndhåret)

(31) A P
hun (kommer tilbage)

Divalente adjektiver tilknytter A² ved at udvide prædikatet med en præposition der angiver den semantiske relations art og retning (denne proces behandles i øvrigt ikke nærmere).

(32) A¹ P A²
hun (er glad for) ham

Forholdet mellem udtrykssyntaks og indholdssyntaks er altså det at udtrykssyntaksen deler op på to selvstændige led hvad der i indholdssyntaksen er ét komplekst prædikat.

Denne komplekse prædikatsdannelse har en typisk prosodisk manifestation i rigsdansk. Andetleddet i prædikatet, prædikativet, har hovedtrykket, mens led før prædikativet er trykløse.

(33) hun₀ kommer til¹ bage

(34) han₀ er¹ ude

(35) han₀ er¹ tyndhåret

Kategoriens omfang

Prædikativerne omfatter altså i denne teori adjektiviske prædikativer og faste lokale adverbialer. Hertil kommer en række andre fænomener som ikke tidligere har fundet klare syntaktisk-semantiske forbilleder, men som ved semantisk og syntaktisk analyse viser sig uden videre at høre til prædikativerne.

Blive-passiv

Blive-passiv svarer dependentielt til prædikativerne, og kan opfattes som en konstruktion bygget op i analogi til prædikativerne. Det er infinittet (rod+fleksiv) (*syet, slået*) der styrer subjektet og det agentiviske adverbial; hjælpeverbet og kopulaverbet har ingen indflydelse på argumenterne.

(36) Kassim er blevet syet sammen af en skomager

(37) Kassim var blevet slået ihjel af røverne

På semantisk niveau får vi dobbeltkomplekse prædikater:

(38)	A ¹	P	A ²
	Kassim	(er blevet (syet sammen))	af en skomager
	han	(var blevet (slået ihjel))	af røverne

Blive/komme + præs. ptc.

Denne konstruktion er aldrig blevet analyseret tilfredsstillende (se Lars Heltoft 1992a), men er i lyset af den reviderede prædikativanalyse relativt uproblematisk. Konstruktionen består af et finit verbum uden indflydelse på subjektvalget, og et prædikativ der styrer subjektet syntaktisk og semantisk. Præsens participiet er et verbaladjektiv, verbets prædikativform, og konstruktionen benævnes følgelig participialprædikativ.

(39) de kom løbende

(40) de blev siddende

(41) de blev(V) siddende(K)

(42) A P
han (blev siddende)

Bemærk at både denne konstruktion og *blive-passiven* har samme trykmønster som adjektiviske prædikativer og lokaladverbialer.

Nøgent substantiv som prædikativ

Samme syntaks, semantik og prosodi har prædikativkonstruktioner med nøgent substantiv, herefter substantivprædikativer.

(43) hun var blevet student

(44) han har været rektor engang

Prædikativernes topologi

Gennem en maksimaludfyldningsprøve kan man vise at beskriverprædikativer ikke står på nominalpladsen, men sammen med de faste lokaladverbialer. Forudsætningen er en udvidet adverbialtypologi og -topologi, som fremstillet i Erik Hansen 1970, hvor der skelnes mellem faste adverbialer (Adv.) og tre typer frie adverbialer: a¹ (sætningsadverbialer), a² (tids- og stedsadverbialer), a³ (t-adverbialer). Diderichsens A-plads må analyseres op i et antal positioner, stadig efter Erik Hansen:

V	O	a3	Adv	a2
skille uret		forsigtigt	ad	først
betale pengene			tilbage	i morgen
skille uret			ad	meget forsigtigt

Denne analyse skelner rigtigt mellem sætningsadverbialer, tids- og stedsadverbialer og t-adverbialer, men den får ikke ram på de faste adverbialer. Forudsætningen for at få det er at man analyserer prædikativernes topologi.

Pointen i analysen af prædikativernes topologi er at et adjektivisk prædikativ ikke står på O-plads (N-plads), men på pladsen til højre for a3, Erik Hansens Adv. Herefter følger maksimaleksempler for alle de nævnte undertyper. (MA = mådesadverbial, P = plads for prædikativer, A = plads for styrede argumentadverbialer).

.....	V	O	MA	P	A
Ali Baba fik	syet	ham	smukt	sammen	af en skomager
røverne havde	slået	ham	brutalt	ihjel	
hun har	gjort	tæppet	omhyggeligt	færdigt	i hånden
han var	blevet		smukt	syet sammen	af en skomager
han var	blevet		brutalt ihjel	slået	af røverne
de var	kommet		ivrigt	løbende ind til forældrene	
de var	blevet		stædigt	siddende	
hun var	blevet		hurtigt	stakåndet	
hun var	blevet		sent	student	
han er	blevet		tidligt	senil	
du har	været		for længe	rektor	
han har	spillet		for meget	dum	

Alle de viste former for prædikativ står på samme position P, der altså både er forskellig fra O og fra de styrede argumentadverbialers position

(45) hun har syet tæppet (O) omhyggeligt færdigt (P)-i hånden (A)

(46) Ali Baba fik syet Kassim (O) smukt sammen (P) af en skomager (A)

Positionen P er det fælles topologiske udtryk for en række i udtrykssyntaksen morfologisk forskellige led med samme semantiske funktion, nemlig at bære det semantiske hovedindhold i et komplekst prædikat. Klassetilørsforhold og tilskrivning af egenskaber behandles på dansk på samme måde i syntaksen og topologien som de lokale prædikater. Stedsprædikater er prototypen for klasser og egenskaber.

Konsekvenser for adverbialteorien

De faste adverbialer deles i kraft af denne teori op i to klasser, der er fundamentalt forskellige: 1) De prototypisk lokale faste adverbialer, der er prædikativer og indgår i prædikatsdannelsen, og 2) de faste argumentadverbialer, som er realisationer af argumenter i den semantiske struktur, og er valensbundne led i udtrykssyntaksen. Denne sidste type - som der er eksempler på i skemaet ovenfor

under FA (fast adverbial) - omfatter traditionens middelbare objekter, agentiver, instrumentalisled og komitative led.

Indlejrede prædikativer

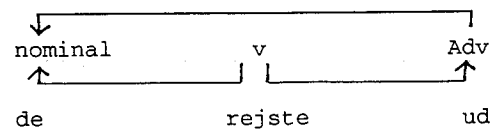
Konstruktioner med prædikativ kan indlejres lige så vel som infinitivkonstruktioner kan, men det sker efter regler for kompleks prædikatsdannelse. Der findes både produktive typer og forskellige grader af leksikalisering. Jeg kommer slet ikke ind på de leksikaliserede typer, men vil kun pointere at jeg mener de alle sammen vil kunne beskrives positionelt i skemaet nedenfor. De grammatiske typer, hvor leddene bevarer deres ledstatus, er (1) prædikativ styret af fuldverb, og (2) 'tryktabsforbindelse' med substantiv. Den første type er illustreret i

(47) de rejste ud

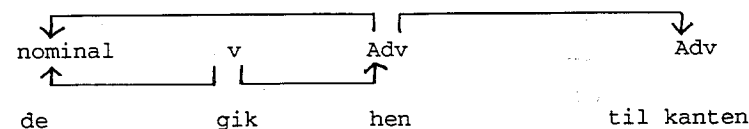
(48) de gik hen til kanten

der analyseres som (49) og (50). Subjektet skal stadig opfylde de samme krav som det ikke-indlejrede prædikativ stiller.

(49)

(50)

Tryktabsforbindelser med substantiv er fx *købe hus*, *kærne smør*, *gå tur*, *spille kort*, *vaske hænder*. Disse har ikke i sig selv prædikativsyntaks, men følger nøje prædikativernes topologi. Der er her formentlig tale om en generalisation af det topologiske mønster fra prædikativkonstruktionerne til andre dele af den komplekse prædikatsdannelse, jf. de helt morfemisk identiske forbindelser af trykløst hovedverbum og trykstærkt prædikativisk led: *stå vagt*, *springe soldat*,

spille kong gulerod, *ligge på lur*.

(51) de var rejst tidligt ud

(52) han må have spillet godt fodbold dengang

(53) vi fik da gået en hel del tur, da vi var indlagt

I lyset af denne analyse giver det ikke mening at tale om tryktabsforbindelser som nøddeskalsformulering af en grammatisk regel. Alle komplekse prædikativer følger nemlig samme trykmønster som man finder i de simple konstruktioner, nemlig trykløst kopula og fuldtryk på prædikativet. De komplekse prædikater, både styrende fuldverber og verber med sk. indholdsobjekt, følger slet og ret de simple prædikativers trykmønster. Der er ikke tale om en proces hvor fuldtryk forsvinder.

Akkusativer + infinit

Disse konstruktioner (akk. + 0-infinitiver, akk. + perf. ptc.) er uproduktive i moderne dansk, og er derfor under ingen omstændigheder noget kors for ledstillingslæren. De følger imidlertid efter al rimelighed samme mønster som prædikativerne. Akk. + ptc. er en passivkonstruktion (objektspassiv) og svarer positionelt til subjektspassiv. Alle prædikater der prædiceres om et objekt på dansk, står på P-pladsen.

(54) lejrchefen lod hegnet nødtørftigt reparere

(55) vi kunne se dem tøvende komme nærmere

(56) de havde fået vognen grundigt efterset

Opsamling

De moderne germanske sprog trækker adjektiviske prædikativer i retning af adverbialer (der er ubøjelige i nominale kategorier). Tysk er interessant nok gået hele vejen hvad det adjektiviske, ubøjelige prædikativ angår, men er blevet stående hvad det kongruerende nominalprædikativ angår. Dansk har **topologisk** undergået den samme proces, men har ikke afskaffet al kongruens. Også ikke-referentielle substantiviske prædikater er fulgt med. En forskel mellem dansk og engelsk ses i (57) og (58) hvor engelsk har referentiel morfologi, dansk prædikatsudtryk.

(57) she is a doctor

(58) hun er læge

Det engelske tegnindhold er givetvis ligesom det danske, men der vælges et andet udtrykssystem.

I moderne dansk har prædikativerne altså overtaget et udtrykssystem der bringer dem tæt på adverbialerne og dermed udtrykssiden af den tegnkategori der ligger tættest semantisk ved verberne. Et sprog som latin sætter derimod et skarpt skel mellem adverbialer (hvis nominale morfologi er styret: *Romam ire*, i det omfang den findes), og nominer (inklusive adjektiver), der kongruerer.

Sætningsskemaet

Det reviderede indholdsfelt kan nu opstilles. Grammatik over det Danske Sprog vil på et pædagogisk anvendeligt fremstillingsniveau foreslå grundskemaer for danske deklarativsætninger og modalsætninger som nedenstående. (Mere specialiserede diskussioner som relationen mellem deklarativ og modalskema og muligheden for opstille et enhedsskema, vil blive ført i særlige paragraffer). De fire hovedpointer i forhold til Diderichsens skema er:

(1) Grundrækkefølgen i alle danske sætninger er SVO. Dansk er et SVO-sprog af verbum på 2. plads - typen ("verb second"), og der er intet aktualfelt, derimod et kernefelt der også omfatter den traditionelle subjektspads, se Lars Heltoft 1986a, 1986b.

(2) Der tales ikke om hoved- og ledsætningsskema, af den simple grund at ledstillingen i dansk ikke manifesterer en sådan forskel. Derimod manifesterer den forskellen mellem deklarativ og 'modal' ledstilling, hvor den sidste udløses af et leksem (konjunktion eller modalpartikel) der angiver realitetsværdi).

(3) Yderst i skemaet - uden på sætningen - sidder der både til venstre og højre en position for interjektionaler (diskursmarkører) (ikke vist her, men se Lars Heltoft 1990).

(4) Indholdsfeltet i begge skemaer revideres så der oprettes en position for prædikativerne, P. Dermed reserveres O for referentielle nominaler, inklusive referentielle prædikativer, mens beskriverprædikativerne går i P (se Lars Heltoft 1992ab). Diderichsens oprindelige A-plads var naturligvis nærmest stenografi for et antal adverbialtyper og adverbialpositioner, som vist af Erik Hansen og i øvrigt

også af Diderichsen selv. Men også Erik Hansens adverbialpositioner må revideres. Dele af de faste adverbialer er ikke valensbundne led, men har selv valens, og går på P. Andre er valensbundne argumenter og står på positionen FA. Der er ikke i det pædagogiske skema medtaget plads til mådesadverbialerne MA, se ovenfor.

Modalskema

For fuldstændighedens skyld to eksempler i modal ledstilling, men de fleste typer vises i deklarativskemaform.

R K	/kernefelt				/lokaliseringsfelt	
	S	SA	V ₁ V ₂	O	P	FA /TSA
Mon	du	så	er		fri	for vrøvl?
Hvis	de	ikke	vil holde		op	med at klynke

Deklarativskema

(R = realitetsfelt, SA = sætningsadverbialets plads, og TSA = tids- og stedsadverbialer).

F / R /		kernefelt					/lokaliseringsfelt			
X	/ V ₂ /	S	SA	V ₁	O	P	FA	/	TSA	
Ali fik				syet	ham	sam-	af en			
Baba						men	skomager			
	har	hun		gjort	tæp-	fær-	i hånden?			
				pet		dig				
han var				blevet		syet	af en		dagen	
						sam-	skomager		efter	
						men				
de var			jo	kommet		løbende				
hun var				blevet		student				
hun er		da		ble-	en god				efterhånden	
				vet	elev					
han har				spillet		dum			igen	
	vil	de	så	rejse		ud?				
de ville			bare	gå		tur				
de ville			bare	gå	en tur					
vi kunne				se	dem	forsvinde				
de havde				fået	vognen	vendt				

Dette indholdsfelt er således et bud på en analyse der (1) løser 'alle' udestående positionsproblemer i det Diderichsenske indholdsfelt, og (2) gør det ved at sætte positionsanalysen i forhold til en eksplicit syntaktisk og semantisk analyse af kategorien prædikativ. Resultatet bliver en positionsanalyse der viser en langt højere grad af lighedannethed mellem semantik og ledstilling end man tidligere har kunnet se.

Referencer

(Kun et udvalg er medtaget, se listen i Lars Heltoft 1992a,b)

- Andersen, John E. og Lars Heltoft (udg.) 1986. Sætningsleddene og deres stilling - 50 år efter. *NyS 16-17*. København: Akademisk Forlag.
- Bjerrum et.al. (udg.) 1966. *Paul Diderichsen. Helhed og Struktur. Udvalgte sprogvenskabelige Afhandlinger*. København: C.E.G. Gad. Diderichsen, Paul 1943. Logische und topische Gliederung des germanischen Satzes. Bjerrum et.al. (udg.), s. 52-63.
- Diderichsen, Paul 1986 (1945). Dansk Sætningsanalyse, dens Formaal og Metode. Andersen og Heltoft (udg.), s. 7-17.
- Eisenberg, Peter 1989. *Grundriß der deutschen Grammatik. 2., überarbeitete und*

erweiterte Auflage. Stuttgart: Metzler.

- Hansen, Erik 1966. Prædikativ og adverbial. Et eksperiment i traditionel grammatik. Loman og Sigurd (udg.): *Svenskans beskrivning 2*. Lund, s. 70-81.
- Hansen, Erik 1970. Sætningsskema og verbalskemaer. *NyS 2*. København: Akademisk Forlag, s. 116-37.
- Heltoft, Lars 1986a. Topologi og syntaks. Andersen og Heltoft (udg.), s. 105-130.
- Heltoft, Lars 1986b. The V/2-analysis - a Reply from the Diderichsen Tradition. Östen Dahl og Anders Holmberg (udg.): *Scandinavian Syntax*. Institute of Linguistics, University of Stockholm, p. 50-66.
- Heltoft, Lars 1990. En plads til sprogvidenskabens hittebørn. Om talesprog og sætningsskema. *Selskab for nordisk filologi: Årsberetning 1987-1989*. København, s. 26-45.
- Heltoft, Lars 1992a (udk.). Topologiens plads i en sprogteori. Frans Gregersen (udg.): *Lingvistisk Festival*.
- Heltoft, Lars 1992b (udk.). The Topology of Verb Second and SVO Languages - a Study in the Sign Functions of Word Order. *Copenhagen Studies in Language 15*.
- Larsen, Erik Vive 1986. Paul Diderichsens sætningsskema og den nordiske syntaksforskning. I John E. Andersen og Lars Heltoft (udg.)

Kilder:

- Bjerrum, Anders 1966. *Grammatik over skånske lov*. København: Gyldendal.
- Sallustius, C. Ad Caesarem senem de re publica. I Blatt, Franz 1963: *To politiske epistler fra oldtidens Rom*. København: Gyldendal.